

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Svcqv̄et E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 5. de pœnitentia & contritione

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

Luc. 12.

ubi horâ unâ manendum. Secundò, incertitudinem mortis. Ideò omni horâ esto paratus; nec unquam cubitum concedas nisi Deum excusâ conscientîâ placaveris, memor illius verbi Veritatis æternæ: Quâ horâ non putatis, filius hominis veniet, *Hæc ino vera* &c. ut suprà pag. 7.

*Monitorem
fac habeas.*

Considera Octavo, principes habere qui curent diligenter pecuniam suam, qui curent corpus suum, & magna præmia illis tribui, qui damna prævertunt, signa morbi indicant, hostiumque machinationes clandestinas significant. Refer ad animam, & habe saltem confessarium, a quo moneri petas, si quod animæ periculum videat, si quem morbum detegat, aut hostium infernalium molimina, ut occurrere malo venienti possis. Sic autem crebrò Deum invoca: Vias tuas Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas! Juravi & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Oratio pro executione. *Dignatus es*, &c. sup. pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ.

Psal. 7.

Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit, arcum suum extendit, & paravit illum.

Psal. 79.

Deus virtutum converte nos, ostende faciem tuam, & salvi erimus.

Psal. 84.

Converte nos, Deus salutaris noster, & averte iram tuam à nobis.

Ierem. 31.

Converte me, Domine, & convertar ad te. quia tu Dominus Deus meus es.

C A P V T V.

De pœnitentiâ verâ salutis semitâ, quâ homo ad Deum & salutis viam revertitur, ejuſq; parte prima, Contritione.

POSTQVAM homo coram Deo statuit reverti ad viam salutis, & tendere ad terminum creationis, & vitæ suæ, contritioni, & dolori operam det; hoc pacto enim velut compendio, itinere tridui perger in desertum ex Ægypto, & de Pharaone, & exercitu ejus Dei gratiâ triumphabit. Hujus tridui dies primus con-

tritio

tritio, secundus confessio, tertius satisfactio dici potest.

Quemadmodum autem admirabili & suavi providentiâ suâ statuit Dominus, ut anima, quæ concepit dolorem & peperit iniquitatem, morte moriatur; sic decrevit ut eadem post peccatum concipiendo verum dolorem, & contritionem, in vitam revocetur. Atque ita peccati proles dolor est, qui si ex amore Dei concipiatur, infelicem matrê proles optima destruit, & pro interitu nobis restituit salutem. Duplex verò dolor est, alter Attritio appellatur, cum quis ex peccati scditate, & timore gehennæ, aut simili consideratione de præteritis dolet. Alter Contritio dicitur; quo anima ex puro amore non ob pœnam, non ob amissionem bonorum, non ob molestiam; sed ob id gemit ac dolet, id est, optat non à se patratum delictum (etsi non sentiat teneros affectus ac lacrymas) quòd benignissimum Patrem, liberalissimum Dominum contristârit, injuriâ affecerit, quem omni amore & honore prosequi debuerat: atque hic est filiorum dolor, Deo Patri gratissimus usq; adeò ut ad salutem sufficiat, quando Confessarij copia defuerit. Huic igitur acquirendo plurimum insistendum est potius, quàm anxie peccatorum enumerationi, cum plerumque secus fieri solitum sit, id eoq; hinc subsidia ad contritionem propono. Nónne Magdalena dolore & amore peccata delevit? Publicanus verò in pristinam gratiam tum receptus est, quando eructavit ex intimo sensu, & charitatis affectu verbum illud bonum & salutare: Deus, propitius esto mihi peccatori.

Complectitur uterque dolor in se, etiamsi non semper explicitè, propositum servandi præcepta. Inter hæc illud, quo confessio præcipitur, omninò suo tempore explendum est, maximè cum ea vis ejus sit ut ex attrito contritum faciat. Ideoq; memento eam crebrò usurpare, ut certam vocationem, & salutem tuam facias.

*Dolor est
medicina
peccati.
Psal. 7.*

Duplex dolor.

*Summum
bonum.
Contritionis
utilitas.*

*Propositum
emendationis.*

COLLOQVIUM CHRISTI JESV

*cum animâ peccatrice, pro contritione
excitandâ.*

*Deut. 32.
Iob 38.*

CHRIſTUS. Audite cæli quæ loquar, audiat terra verba oris mei. Ecce interrogabo te N. responde mihi. Nonne ego te creavi ex infinito amore & spontaneo, in laudem & gloriam nominis mei? Age verò, nonne tibi conscius est cor tuum, quòd vivas, & coram me, in opprobrium meum, ut meritò, si vita tua nota mundo foret, propter te blasphemarerur nomé meum; & tamen te ut filium enutrivì & exaltavi. Tu autem sprevisſti me, & tracui; & cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui, tu verò me non cognovisti; sed quia longanimis sum super malitiâ hominum, patiens fui.

*Consule cor
tuum &
audi.*

Isaia 1.

*Psal. 71.
Peccator il-
ludat Deo.*

ANIMA. Verè, Domine, factus sum sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Creatorem te vocavi & Regem & Deum meum, & ad contumeliam tuam te vilissimæ creaturæ posthabui, Neque verò si interroges me, causam scio, nisi quia mihi lubebat, etsi vetares; quia sic recreabar, etsi tibi doleret. Eheu! à planta pedis usque ad verticem capitis non est in me sanitas. Sed quò ibo? Ad quem confugiam nisi ad te ô Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis? Ne proicias ergo me à facie tuâ, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me. Operi manuum tuarum porrige dexteram Domine meus, & Deus meus.

Isaia 1.

Psal. 50.

Iob 14.

Iob 4.

*Peccator vi-
detur non
credere.*

Matth. 23.

Psal. 4.

Actus contritionis: Domine JESV, &c. infra pag. 60.
CHRIſTUS. Si ego sum Dominus, ubi est timor meus? Si Pater, ubi est amor meus? Credisne Dominum esse me, & contemnere potes? Patrem vocas, & mea, mea que mandata, ut capitali tuo placeas hosti, despicias? Quoties te volui congregare sicut gallina congregat pullos suos sub alas, & noluvisti? Quoties dixi: usquequò
gravi

gravi corde? ut quid diligis vanitatem, & quæris mendacium? an putas quisquam facinorosus credit Regem sibi adstare, se contemplari, minari, & non cessat maledicere ei? Quis reus in carcere judicem operitur, & audiens eadem horâ in foro plurimos dirè cruciari ob similia suis delicta, non terretur? Tu verò nōne nosti ob illa tua peccata N. plurimos saltem in purgatorio flammis torqueri; fortè etiam in inferno æternū gemere, & torrerī? Et tu ridere potes, & amori servire proprio, ac mundo, & vel momento in peccato permanere? Si vocavi hactenus, & renuisti, extendi manum meam, & non aspexisti, & sprevisi omne consilium meum, nunc saltem revertere dum tempus miserendi, dum pater salutis porta, ne si moram feceris, cum dolore meo & tuo aliquando postules aperiri fores misericordiæ meæ, & justitia mea tibi respondeat: amen nescio vos.

Prov. 1.

Dum pater
calum in-
gredere.

Matth. 25.

ANIMA, Si iniquitates observaveris, Domine, Domine quis sustinebit? Memento, obsecro Domine IESU, quòd sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me. Nōne sicut lac multisti me, & sicut caseum me coagulasti? Pelle & carnibus vestisti me, ossibus, & nervis compegisti me. Et cū nihil oderis eorum quæ fecisti, reminiscere miserationum tuarum antiquarum: citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Nōne misero mihi jam data est lux, & vitam, & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio hæc tua custodiet Spiritum meum? O quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectos filia populī mei. O quam amarum est mihi dereliquisse te Dominum Deum meum! de quo Scriptum memini: suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opera ejus. Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Job. 10.

Psal. 78.

Jerem. 9.

Amarum
est Deum
relinquere.

Isa. 43.

Ingratitudo
peccatoris

Psal. 37.

CHRISTVS. Reduc in memoriam beneficia quæ contuli tibi, & judicemur simul. Narra siquid habes ut

D 4

justi-

justificeris. Nōne retribuisti mala plurima N. pro bonis Sterilitatem animæ meæ? Nōne ego te redemi precio magno sanguinis mei, non corruptibilibus auro, vel argento, ut glorificares, & portares me in corpore tuo? Quid verò tu fecisti?

*Stulticia
peccatoris.*

Matth. 16.

HOMO. Vendidi, cheulanimam meam sine precio. Quid enim sunt uniuersa hæc, quæ Apostolus tuus verè arbitrabatur ut stercora ut te lucrificeret? Et quid prodest homini si uniuersum mundum lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur? Et fieri potuit ut hæc mallet, & quærerem, quæ neque invenire, neque retinere possum; & tu mihi tam vilis fieres omne bonum, ut non pro pulte cum Esau, nec triginta argenteis cum Juda, sed pro fumo, & inani voluptate venderem, & perderem te? *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

Domine IESV, &c. infra pag. 60.

Isai 48.

Matth. 20.

Isai 28.

*Peccator fœ
dus facit cū
damone.*

Iob 10.

CHRISTVS. Recordare quòd dilectam animam meam dederim in mortem propter te, ut sperares & consideres in me. At verè nervus ferreus cervix tua, & frons tua ærea. An fili mi, quia ego bonus sum, oculus tuus nequam est? Cur avertis faciem tuam à me qui tibi sum vita, & salus? Cur fecisti pactum cum morte, & pepigisti quondam fœdus cum inferno in perditionem tuam, in mei contumeliam? Cur, obsecro, vis ut triumphet hostis meus de sanguine meo, & precio illius, id est, te, qui ut viveres, à me morte meâ redemptus es. *Domine IESV, &c. pag. 60.*

Es. 49.

*O quanta
Dei bonitas!*

HOMO. Tædet animam meam vitæ meæ: dimittam adversus me eloquium meum: loquar in amaritudine animæ meæ. Et quid dicam tibi, infinita bonitas? Dicam Deo, Noli me condemnare, quia pro me damnatus: Noli me derelinquere, qui triginta tribus annis quæstivisti me. Noli mei oblivisci qui in manibus tuis descripsisti me.

CHRISTVS. Numquid oblivisci potest mulier infantem suum ut non misereatur filio uteri sui? Etsi illa oblita

oblita fuerit, ego tamen non obliviscar tui. Ego enim te dilexi, & lavi in sanguine meo, mundus verò, & caro hostes tui sitiunt sanguinem tuum, cui, obsecro, adhærere tibi bonum est? Ego te creavi; & hostis tuus mille modis te destruere nititur; ego æternis præmiis invitavi, & invito; ille vanissima voluptate, & æternis suppliciis: ego summum bonum; & ille summum malum. Clamabone igitur ad te, & vocabo, & nõ exaudies? Rogabo, *Luc. 19.* & repulsam pariar? Lacrymabor ob tua pericula, & iridebor abste? Revocabo te ab iis, & tu in iis gaudere perges, imò & majora quærere, & me contristare? *Heb. 5.*

Credo tibi, &c. pag. 7.

Domine Jesu, &c. pag. 60.

HOMO. Misere Domine quoniam defecimus in *Psal. 82.* irâ tuâ, & in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, & sæculum nostrum in illuminatione vultus tui. Pudet meminisse ob turpem voluptatem, inanissimam vanitatem tot molestiis pendendam, tantâ curâ servandam, etsi servari non possit, ob hæc, inquam, mundi decreta durissima servari, & mandata tua diligenda super aurum, & topazion, & *Psal. 118.* dulciora super mel & favum, nec æternis propositis præmiis, vel suppliciis custodiri.

CHRISTVS. Obtupescite cæli super hoc, & portæ *Ierem. 2.* ejus desolamini vehementer. Duo enim mala fecit populus meus: me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas. Quid enim superest tibi ex *Fructus peccati.* iis, in quibus nunc erubescis? Quid tibi profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit tibi? Et nunc quid tibi vis in viâ *Ierem. 2.* Ægypti ut bibas aquam turbidam? Et quid tibi cum viâ Assyriorum ut bibas aquam fluminis?

Nõne ego plantavi te vineam electam, omne semen verum: quomodo ergo cõversa mihi es in pravum vinea aliena? Expectavi, ut faceres uvas; & ecce labrus- *Isaia 5.*

*Peccator ab-
sistitur Dei
misericor-
diâ.*

cas. Quid debui ultra facere vineæ meæ, & non feci? Quid inuenisti in me iniquitatis, quia elongasti te à me? nonne silui? nonne tacui? nonne patiens fui, longanimis, & misericors super malitiâ hominum? Verumtamen post hæc omnia, quia facilis eram ad veniam, & bonus, crebrius me offendisti: confregisti jugum, & dixisti, Non seruiam. Gloriatu es in malitiâ, potens in iniquitate. Hæcine reddis mihi, popule stulte & insipiens? Vbi sunt dij tui consolationes tuæ, in quibus habebas fiduciam? nonne abierunt omnia tamquam umbra, & tamquam navis cuius non est inuenire vestigium in fluctibus? quod mundus voluit, quod sensualitati allibitum fuit, mox fecisti, & conatu quidem magno; quod ego præcepi, consului, rogavi per amorem & sanguinem meum, ut mortificationem meam in corpore tuo circumferres, de spexisti, & ecce quod tot annis mandavi, commendavi per Prophetas & præcones meos, id est Superiores tuos, nonne scipè quasi nihilum reputasti? hæcine primâ charitas, quâ omnibus propter me in baptismo renuntiasti? quâ ad omnia te mihi obtulisti? hæcine retribuisti mihi? & dicis, Nequaquam faciam, adamavi alienos, & post eos ambulabo.

*Nemo potest
Deo per se
satisfacere.
Iob 14.*

Iob 7.

Iob 16.

Iob 6.

Iob 29.

ANIMA. Ah, Domine, quis stabit ad loquendum tibi, aut respondebit vnum pro mille? Cæli non sunt mundi in conspectu tuo, & in Angelis reperisti prauitatem. sed quis bone IESU, redemptor mi, potest facere mundum de immundo conceptum semine, nonne tu qui solus es? Tu quidem gressus meos dinumerasti: sed parce peccatis meis, & memento, quia ventus est vita mea. Quid faciam tibi, ô custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi? Et eheu! factus sum mihi metipsi gravis. Ecce oppressit me dolor meus, & ad nihilum redacti sunt omnes artus mei. Sagittæ tuæ in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum. O quis mihi tribuat, ut sim iuxta menses pristinos, secundum dies, quibus

quibus tu, Domine, custodiebas me! Domine JESU,
&c. *Credo tibi*, &c. ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Quare recessisti, & non reverteris ultra
ad me? Numquid obliuiscetur virgo ornamenti sui, aut *Jerem. 2.*
sponsa fasciæ pectoralis sui? Tu verò oblita fuisti mei *Inuitas*
creatoris tui diebus innumeris. Revertere, revertere, en *Christus*
paravi tibi stolam primam, extendi brachia mea ad *animam.*
amplexus, caput ad osculum pacis inclinavi.

ANIMA. Pater, non sum dignus vocari filius tuus: *Luc. 15.*
Verumtamen respice in me, & miserere mei, quia uni-
cus & pauper sum ego. Eheu! Ecce invenio aliam le- *Rom. 7.*
gem in membris meis repugnantem legi mentis meæ:
& non quod volo bonum, hoc ago.

CHRISTVS. Ecce ego arguam te, & statuam contra *Psal. 49.*
te, faciem tuam. Si morbo aliquo pressus fuisses, nōne
in medicos plurima expendisses? si lis mota de jugero
terræ, etiam maria transiisses. Et si decimam partem *O quam fa-*
eorum quæ pro mundo præstas, pro animâ feciisses tuâ, *cile est Deo*
nōne beatè vixisses? nōne ego Veritas dixi: Iugum *servire!*
meum suave & onus meum leve est; &, Mandata mea *Matth. 23.*
gravia non sunt: & tu difficilia asseris? verbo & factò *1. Ioan. 5.*
& exemplo tuo alios in perniciem trahis? Non possum *Peccator*
inquis, abstinere hoc consortio, hoc peccandi pericu- *mentitur*
lo: & si quis amicissimus injuriam vel levem dixisset, *sibi.*
nec rogatus conjungi ei velles, nec placari. si peste lo- *Jerem. 17.*
cus aut amicus infectus foret, vitares omninò, aut si me-
dicus hoc vel illud cibi genus vetaret, pareres: ut verò
animæ consulas, ut corpus edomes, mihi placeas &
obedias, nihil facere aut pati dignaris? Me ergo solum
non timebis, & à facie mea non dolebis? nōne con-
testans contestatus sum, & dixi: Audi vocem meam, &
non audisti, nec inclinasti aurem tuam, sed abiisti in
pravitate cordis tui mali? ecce hac horâ forsan rapieris
ad iudicium severissimum, iturus es in domum æterni-
tatis tuæ: & ecce manus tuæ adhuc plenæ sunt sangui-
ne. Popule meus, quid feci tibi, aut quid molestus fui
tibi?

tibi?

Mich. 6.
Passionem
Christi con-
sidera.
Jerem. 3.
Cant. 5.

tibi Recordare, anima, fellis & paupertatis meæ, & lacrymarum mearum, quibus pro te deprecatus sum, quia preciosa eras in conspectu meo; tu tamen fornicata es cum amatoribus multis. Verum tamen reverte: revertere, ecce sto ad ostium & pulso: aperi mihi foror mea sponsa, caput meum plenum est rore sanguineo, & cincinni mei guttis notium.

Psal. 24.

Esai. 38.

ANIMA. Excitavi iracundiam tuam, Domine, & peccavi super numerum arenæ maris; agnosco iniquitates meas: sed ne simul perdas me cum iniquitatibus meis, neque in æternum reserves mihi mala: ostende mihi bonitatem tuam, & reminiscere miserationum tuarum antiquarum, & projice post tergum tuum omnia peccata mea. Ecce enim coram te & curiã tuã cælesti sincerè statuo numquam ultra te offendere, occasiones illas devitare; tibi Deo meo potius quàm dæmoni servire. Accipe, Domine IESV, & ne despicias cor contritum & humiliatum; tu qui scrutaris cor & renes, tu nosti, tu nosti suspirium & desiderium meum. *Infelix ego, ut sup. pag. 48.*

Oratio, seu actus contritionis.

Actus fidei,
Contritionis.
Propositum
de emendatione &
confessione.
Oblatio
sui.
Actus spei.

DOMINE IESV Christe, verè Deus & homo, creator pariter ac redemptor, doleo ex intimo corde me offendisse divinam tuam majestatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem super omnia diligo & colo. Proinde firmiter statuo ac propono, me nõ amplius te offensurum, sed omnes peccandi occasiones pro viribus devitaturum, insuper de noxis meis ritè confessurum, & penitentiam quacumque imponetur impleturum: ad pleniorẽ verò satisfactionem, hodie tibi me ipsum offero, vitam meam, & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te suppliciter & flagito veniam delictorum meorum, ita confido me eam impetraturum per infinitam misericordiam ac benignitatem tuam, per merita quoque preciosissimi sanguinis ac sanctissimæ passionis tuæ: daturum te quoque gratiam emendandi vitam meam, & in bono usque ad finem perseverandi. Amen.

Praxis

Praxis de contritionis frequentiori usu.

Primò, commendatur hîc à viris doctis ac piis, potissimùm manè, ut, cùm Deo reconciliati sumus, opera nostra aliàs mortua, vitæ æternæ meritoria sint. Secundò, vesperi in examine conscientiæ contra repentinam mortem. Tertiò, post peccatum gravius admissum, ne inimici Dei permancamus. Quartò, ante omnem orationem: non enim est speciosa laus in ore peccatoris. Quintò, in omni periculo mortis, & graviori tentatione. Sextò, quoties negotium arduum tractandum, & gratiæ caelestis auxilium implorandum.

Actus autem contritionis brevissimo spatio fieri potest. Sic enim David verè contritus postquam dixisset: peccavi Domino; audiit à Prophetâ: Dominus quoque transtulit peccatum tuum. Assuesce igitur vel dicendo Jesu: amoris illius magnitudinem in te velut intueri, & contere. Vel ex aspectu creaturæ, aut beneficii alicujus recordatione assurge in amorem Dei, & animo dic: ô Deus meus doleo ex toto corde de omnibus peccatis meis. idque maximè quia tuæ divinæ displicent Majestati. vel hoc pacto. O Jesu doleo ex amore tui quod offenderim te. Dum auditur hora, si libet, contritionis & amoris actum sic excita: O Jesu, ô summum & omne bonum, cur unquam te offendi? Ah! verè pœnitet ex intimis medullis, ideoque vel maximè quia tibi soli peccavi. Et quid jam ago? Te æstimo, te unum amo super omnia propter teipsum, qui hoc amore meo, omnique alio sine fine dignus es. Oratio *Dignatus es*, ut supra pag. 10.

IACVLATORIÆ

A Deamus (ô anima) cum fiducia thronum Domini ut misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Hebr. 4.

Revertere ad Dominum, & avertere ab injustitiâ tuâ, & nimis odio execrationem, & cognosce justitiam & judicia Dei. Eccli. 17.

Vivo ego, dicit Dominus, Nolo mortem impii, sed ut convertatur à viâ suâ, & vivat. Convertimini à vis vestris pessimis, & quare moriemini domus Israel? Ezech. 33.

Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris Domine. Psal. 24.

Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Psalm. 50.

Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito accipient nos misericordiâ tuâ, quia pauperes facti sumus nimis. Psal. 78.

C A.